

# DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.



Két évre . . . . . 10 frt - kr.  
Fél évre . . . . . 5 : 50 :  
Negyedévre . . . . . 2 : :  
Egy hónapra . . . . . 1 : :  
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**  
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:  
Hat hónapra nettó sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többesbír  
hirdetések alkú szerint jutányos áron vételnek fel.

## Mi lesz hát?

Irta: **Kossuth Ferencz.**

Van egy magyar népdal, amely így hangzik: »Kitakar, betakar; azt sem tudja, mit akar.«

Ez a nótá ráillik az osztrák kormányra s a német és cseh civódással szemben folytatott bánásmódjára.

Ha valaki tudja, hogy mit akar az osztrák kormány, az álljon elő és mondja meg.

De ilyen bölcs ember nem létezik, pedig jogosan, még pedig nagyon is jogosan kérdezhetnek mi magyarok: »Mi lesz hát?«

A legcsekélyebb kedvünk sincs beleavatkozni Ausztria ügyeibe. Bár oda jutnánk valaha, hogy Ausztria se avatkozhat a mi ügyeinkbe.

De annak az alkotmánynak, amely jelenleg fennáll Magyarországon, van egy sarkalatos törvénye, amely nemcsak jogot ad nekünk arra, hogy azt kérdezzük; »Mi lesz hát?« — De e kérdés felvetését egyenesen kötelességünké teszi.

E sarkalatos törvény azt rendeli, hogy csakis teljesen alkotmányos Ausztriával tarthatók fenn a közös ügyek.

Ha tehát fentartjuk a közös ügyeket, tudnunk kell, hogy Ausztriában van-e alkotmányos élet?

E kérdésünkre azzal a rossz tréfával szoktak válaszolni, hogy igenis van, mert az ugynevezett császár paragrafus, amely szerint egy bizonyos ideig császári rendeletekkel lehet kormányozni,

benne van az osztrák alkotmány szövegében. Ha tehát önkény uralkodik Ausztriában, de a császári paragrafus köntövébe költözik, akkor az alkotmányosság nem szűnt meg odaát. Csakhogy a magyar törvény nem oly bolond törvény, hogy szavakon lovagoljon; a magyar törvény az alkotmányos népképviselő létezését szabta ki mint alapfeltét arra, hogy fentartassanak a közös ügyek, még pedig azért, mert a teljes alkotmányosságban, a népképviselőre alapított kormányformában védelmet és biztosítékot keresett az ellen, hogy ne ismétlődhessenek többé a 350 évig tartott merényletek a magyar alkotmányosság ellen.

Nem ettek bolond gombát a 67-es törvények megalkotói, hogy biztosítéknak elfogadták volna azt, hogy a császári önkényt császár-paragrafusnak hívják, vagy akár mi más Isten csodájának. Ők magát az önkényt nem akarták és elrendelték, hogyha az önkény ismét beütné Ausztriába, szűnjének meg a közös ügyek.

Ha így van a dolog, (pedig aki olvasni tud és elolvassa a magyar törvényt, nem tagadhatja, hogy így van), akkor első sorban a magyar kormánynak lenne kötelessége megkérdezni az osztraktól, hogy mi lesz hát?

De a magyar kormány ezt nem teszi; miképp is merné tenni, midőn tiltólag int feleje az a bizonyos »bécsi kéz.«

A »bécsi kéz« tiltólag int; de a

legelemibb fogalma a magyar érdekek megóvásának másra int, másra buzdít, arra, hogy nem szabad az országot folytonos, évről-évre tartó bizonytalanságban hagyni a politikai és közgazdasági téren.

A politikai téren soha sem tudjuk, hogy mi lesz Ausztriával, kivel-mivel vagyunk össze csatolva? Pedig még ha a legbuzgóbb mohamedán házassodik is, legalább mikor már egybekelt élte egyik (mert csak egyik) jövendőbeli társával, leveszik a fátyolt róla és meglátja, hogy kicsoda-micsoda. Igaz, hogy ösmerek olyan török basát, a kit ura megréfélt, háremje egyik rabszolgáját adta neki, megtiszteltetés gyanánt feleségül s midőn levették a fátyolt, kiszült, hogy szercesen.

Talán mi is szercesent fogtunk abban a házastársban, amely odaát vajudik Bécsben és mi sem tudjuk, kicsoda-micsoda.

De emellett anyagilag sem lehet az ország folyvást kitéve annak, hogy egy szép reggel felmondják a viszonylagosságot a bevétel és kivételre vonatkozólag és hogy mielőtt az ország intézkedhetnék, már az anyagi rázkodtatásba belehaljon.

Ugy ne járjunk valahogy, mint az az egyszeri katona, a kinek egy liditegolyó elvitte roppant hirtelen a fejét s a szerencsétlen elkezdte tapogatni a testét, hogy él-e még? Minthogy a magyar kormány nem meri megkérdezni, hogy mi lesz hát? az egész országnak kellene ezt kérdezni: talán kapnánk választ.

## Az első nap.

A »Debreczen« eredeti tárcaja.

Irta: **Vértessy Gyula.**

Kérem, a sekrestyén át nem lehet bemenni! — tartja vissza a vörös orru harangozó a Cseréy kisasszonyokat.

— Ej, dehogya nem — s odanyomnak az erélyes férfi markába egy kis borra valót, a ki a körülmények illetően tekintetbevétel után nyájessen vigyorgó arccal nyíl ajtót.

Mert hat hiába, pénz sok helyre lehet bejutni. Sekrestyén át a templomba, éssen át a szivbe. Igen, a szivbe is, csak meg kell az embernek vesztegetni a szívet egy pár gyakorlati, praktikus tanácsossal.

A kisasszonyok is ilyenfélet gondolnak, mikor látják, hogy a szép menyasszony milyen boldogjarczal mondja ki, hogy szereti azt a mellette térdelő embert.

S valóban olyan irigylésre méltó megelégedettség terül el azon a szép arcon s ha úgy futólag néz rá az ember, azt hiszi, hogy ez a leány valóban boldog és azt is hinnie kell, hogy nagyon szereti a vőlegényét.

Pedig más kifejezés az az arcon, a kielégített hiúság kifejezése. Érti azt, hogy ezzel a házassággal lefőzte a kis városka minden kisasszonyát, porba döntötte sok sze-

gény mama hatalmas tervét és végezetül érezte, hogy szép nagyon nagyon szép. S melyik fiatal leány nem érzi magát, ha csak pillanatra is boldognak, szépsége teljes s diadalmas tudatában.

Mert hogy ő szép, azt Brett Erzsike tudta már rége, de hogy a szépségét mennyire emeli a szép ruha, abban csak ma reggel gyönyörködött, mikor teljesen felöltözve ott állott a tükör előtt.

A halványrózsaszín habos selyem ifjúságtól duzzadó termete csábos körvonalaihoz simulva omlott alá karcsu derakáról s mellén az aranyszállal himzett virágokkal bebíntett csipke egy szentet is kárhozatba ejtőleg domborodott ki hóféhér melle.

Fekete szemei csodálatos fényvel ragyogtak s amint a halványkékek gyűrűk, az előtte való napok izgalmainak nyomai körülvették még nagyobbaknak s még ragyogóbbaknak látszottak. Arczán üde hamvas pirosság ömlött le, s daczosan felvetett kis piros ajka mintha mondta volna:

— Ugy-e szép vagyok!

S most is, mikor feláll az oltár lépcsőjéről s férje karján a sorfalat képező kíváncsi tömeg között megy ki a templomból a kocsihoz, hát szinte kitörni készül ajkán az elbizakodott felkiáltás:

— Látjátok a szegény Brett Erzsit, a legszebbet mindnyájatok között! Látjátok a törvényszéki elnökne ő nagyságát: homonnai Homonnay Gézanét, született Brett Erzsit a ki ezután legfeljebb kegyelemből fog vételek beszélni.

A tömegben meglátja a Cseréy lányokat, is. Szép szeméből szilaj, daczos pillantás szál feléjük:

— Irigyeltek ugy-e? Nekem már van férjem. Olyan a minőrel ti álmodni sem mertetek.

Hiúsággal, büszkeséggel és a kielégített bosszu édes érzetével, csordultig megtelt a menyasszony szíve.

És míg sok jóleső gondolat megfordul az agyában, sőt örömi a szivben, azalatt úgy érzi mintha az, hogy ő majvalakinek örök hűséget, örök szerelmet esküdött egészen mellékes dolog lenne.

Csak olyan formalitás, a mely hozzájutatja őt a jó módhoz s az előkelő társaságokhoz, melyekben majd nagyoghat.

Igen, a fő az, hogy ragyoghasson, hogy szépsége hatalmát mint valami édes pallost, megvilogtathassa az emherek feje fölött, hogy bosszút álhasson azokon, a kik őt, a szép szegény leányt irigységből, gögből mindig sértették.

## Nőnevelésünk.

Irta: Gróf Csáky Albinné.

I.

Fel lettem szólítva, mondjam el véleményem a nőgyimnasiunról, az egyetemi tanulmányokról!

Nem szivesen teszek eleget a felszólításnak — ár elen uszni mindig kellemetlen és háládatlan feladat!

Tudja, a ki ömer, hogy valódi női hivatásnak egret ösmerek csak el: a jó, önfeledt, önfeloldozó hitvesét és anyját, a hazának, övének, a tűzhelynek a nemtőjét a szó legma asabb, legemesebb értelmében, a szívnek a szellemnek, műveltségnek minden kincsével, melyekkel nevelje, emelje eszményesítse, lelkesítse övének lelkületét.

Nem kell erre férfias tanu mány, csak finom női nevelés, tapintat, gyöngéd érzes, költői felfogás, bizonyos mértékig rajongási képesség minden szépért, jóért, nemesért, bárhol találkoznak a közéletben, művészetben, irodalomban, történelemben: legyen az bár közvetlen Isten műve, akárcsak közvetítve az, egy-egy emberek közétévedett szikrája az örök isteni szépségnek, jónak, igaznak!

Hogy erre képesek voltunk mi magyar nők egy ezredéven át női nevelésünk mellett fényesen bizonyítja azt történelmünknek nem egy büszke lapja, bebizonyítja, hála Isten, jelenünkben is nem egy szerény, de boldog, nemes szép házi kör, családi élet, — kivált küön, szép hazánk aldot, nyugodt vidékén hol a létérti lázas küzdelem nem tömpított el, nem bénított meg még minden eszményiséget!

Tudunk szeretni lángolón, tudunk rajongni dobogó szívvel, fogunk tudni aldozni büszkén, ha kell nem csupán családunkat és családunkért, de hazánkat és hazánkért, — tudjuk ez érzést bele csöpögtetni gyermekünk fakadó bimbó szívébe, tudjuk a lángot lobogó szítani ferjeink kebleiben — szerény női nevelésünk mellett — többet, jobbat, nagyobbbat ne kívánjatok magyar nőtől!

Szegény gimnasiunjáró könyvmoly, tudákos, pedans, sapkóros leánykák! hova lesz nálatok a szívből fakadó az örökkevalóan nőiség forrásából eredő lelkeedés, jótékony szellemi és testi üdeség, fogékonyág?

Szeretne oda kiáltani nekik, a kisasszonyoknak, a kik most előrenyujtott nyakkal, irigy s ó v á r tekintettel nézik, hogy:

— No leányok, ki kerit ilyet magának miot én: Melyitekből lesz nagyságos asszony, lazgi nagyságos asszony; nem olyan, a kit a cseled csak akkor hív annak, ha ezért a bére mellé külön pótlékot kap.

Mikor hazaérnek a Homonnayék lakására mert ott fogják eltölteni elntazásuk előtt a de jeunert, hát Mari néni, az elnök ur nagyönje majd kiugrik a bőreből örömeben, mikor meglátja a fiatal leányt leugrani a kocsirol, mosolyogva jókedvűen.

Hiszen az öccse mindig egy hideg dacos lányról beszelt, a ki, a szépségén kívül ezzel a tulajdonságaival bolondította őt el, mert ellenállást nem tűrő természetének meg kellett hódítania ezt a daczos gyermeket.

— Megmondta nekem, hogy nem szeret, hogy csak azért jön hozzám, hogy a szülei kényszerítik, de én azt mondtam, hogy ugy is elvászom, mnrt en meg örültem szeretem s enyémnek kell lennie. És enyém is lesz.

Igen ezeket beszélte Mari néninek az elnök ur és ime most ugy látja, hogy az a képzeletbeli gyermek egy szelid mosolygó leány, a ki jókedvűen ugrik oda hozzá, s csókolja meg a kezét.

— Ugy látszik hogy szereti már, — gondolja a néni magában.

— De hát ki is tudna ellentállni az ő deli szép öccsének. Ha még ilyen férfi sem

Megengedem, hogy a női valódi hivatásból szükségszerűen ki van zárva egy bizonyos járadék s hogy ezekre nézve nagy jótéteményt jelent a számosabb nyiló pa'ya. De lehetne-e a jövő horoscope-ját számukra vonni kicsi lányko ukban már? mikor a gimnasiunba való fölvetel órája út? kell-e ezen hivatástévesztett hányad kedvéért elsorvasztani az egész felnövekedő női nemzedéket? Pedig ha van leánygimnasium, nincs rá eset, hogy bele ne csóditsek a gyöngé hiu, vak szülők derűre-borura mind a leány csemetéket!

Mert hol van az a fehér holló apa-anya, ki gyermekében a nagy tehetséget, fel ne fedezte volna, a legmagasabbra hivatottnak ne tartana? S az, a mi már régen áll a férfiakra a női szellemi túlprodukczió és proletariatus is bekovetkezik. Mert végig csoszogott, bármily döcögő, a gimnasium 8 osztályán, azt fogja hinni minden onnan kijutó leány, hogy kanalakkal ette a böccsességet, meg fogja vetni a praktikus életben reá váro számos hasznos és üdvös feladatot, tudós, tanár, böccsész: ügyvéd, Uram irgalmazz! még politikus és országos képviselő is akar majd lenni s az emesztetlen tudomány, a szellem félműveltség adeptu-ai, kik már is túl számosan kerülnek ki gimnasiumainkból, még a nők özönével is fognak szaporodni.

Már is hemzseg az ország kellő tehetség nélkül felvergődött, műveletlen osztályokból kikerült "enyérelküli proletároktól és műveletlen elemektől, hogy milyen hasznára a hazának es szegénysorsu népének, tapasztaljuk naponta: ne szaporítsuk még ezen, köréből kirantott, az ujja bile nem ilő és illeszkedhető, szükségszerűen elégedetlen, szocialista, anarkista, demagóg elemet a nők kontingensével is!

Ezek szívük és szenvedélyük uralma alatt állva, nem az ész és higgadt megfontolás sugalmát köveve, még ezerszerre veszedelmesebb, rendbontó, forradalmár elemmé fajulhatnak.

Azért, ha az éi véleményemre kíváncsi valaki, az bizony csak: abczug leánygimnasium.

tudna bárkit is magába bolondítani, hát ki tudhatna.

Örömeben, hegy a várt sötét arczu lány helyet igen megszelidült és boldog leányt talál, kicsordult a néninek a szeméből a köny:

— Tedd boldoggá Gerőt, aranyom, édesem — mondja neki, mig szorosán magához ölelve tartja.

Tegye boldoggá! . . Ez a pár szó egészen megkomolyítja. Csakugyan erre nem is gondolt eddig. No talán egy bizalmasabb szót csak mégis megérdemlek tőle.

Látja, hogy Gerő ott áll egy ablakmélyedésben és villogó szemmel nezi őt; oda megy hozzá és mig odaér, elgondolja, hogy fog szólani hozzá v a l a m i t. Talán azt, hogy:

— Gerő, édes.

Igen, igen, ezt fogja majd neki mondani. Gyöngéden, kedvesen.

Hanem mikor odaér eléje, mintha a torkát összeszorítaná valami, alig birt szólni, S mikor szól is végre, hidegen gyöngédség nélkül tudja csak mondani:

— Gerő igazítsa meg a hajamat, egy tüki akar esni.

Hiába nem tehet róla hogy nem tud vele másképen beszélni.

Nem szereti egy c s e p p e t sem szeretni.

A férfi elfojtott vágyakról, tomboló szenvedélyről beszélő tekintete nem tud a felgyujtani ennek a hiu gyermeknek a bezárt szívét.

Olyan volt az mint az összezárt csigahéj

## A kínai háboru.

Debreczen szept. 3.

— Oroszország különvált. —

Oroszországnak az a javaslata, melylyel Pekingnek a szövetséges csapatoktól való kiürítését ajánlja, még egyre első sorában áll a keletázsiai eseményeknek. A világ sajtója napok óta egyebbel sem foglalkozik, mint ezzel a javaslattal, mely váratlan fürgetegként csapott le a gyanúlan szövetségesekre, akik már a legszebb egyetértésben reméltek osztozkodhatni és a mely homlokegyenest ellenkezik az orosz külügyi hivatalnak mult hó 25-ri keltezett ama körjegyzékével, amelylyel a hatalmak határozataihoz való teljes hozzájárulását jelentette ki. Ellenkezik a javaslat a Walderssee kinevezéséhez történt hozzájárulásával is, mert közös főparancsnoknak kinevezése és annak Kelet-Ázsiába való rendelése tisztára fölösleges és hiábava ó intézkedés, mikor közös eljárásról szó sem lehet többé.

Különösen Németország és Anglia az a két hatalom, melyet az orosz diplomáciának ez a sikerült sakkhuzása nemcsak kellemetlenül érint, de valósággal sujt is. Ugy a német, mint az angol közvélemény is megegyozik ma abban, hogy Oroszországnak eljárása nemcsak a hatalmak egyetértését lazítja meg, hanem különösen alkalmas arra is, hogy a hatalmak újabb csoportosulásának előidézője legyen. Az angol sajtó egész leplezetlenül kijelenti, — hogy ez a különváltas igen súlyos válságot okozhat.

Az orosz javaslattal különben csak azoknak a külön akcióknak tetőpontjához jutunk el, melyeket az egyes hatalmak oly nagy előszeretettel üztek. Oroszországnak a Mandzsuriára való szándékai napnál világosabbak és azokat a külügyi hivatal újabb keletű jegyzékei sem tagad ak. Hogy Oroszországnak ezen kívül is van valami rejtett célja, az a most történtek után kétségtelennek látszik.

A legtermészetesebb és legközelebbi következménye Oroszország különváltásának mas nem lehet, minthogy a hatalmak a legnagyobb nyomatékkal felszólálnak a kétszínű politika ellen és Németország bizonyára nem fogja tűrni, hogy ország-világ előtt nevétségessé váljék.

Eljutottunk tehát a kínai eseményeknek ahhoz a stádiumához, a mikor már nem az

melyet ha önként nem tár fel a csiga, csak ugytudunk felnyitni, ha összemarcangóják a szegény alat testét.

Vajon lesz-e türelme ennek a szenvedélyes embernek megvárni, mig a csigahéj magától kinyílik.

Aligha!

Most is, mikor odaér a keze a puha sima hajfürtökhöz és lehajlik hozzá közel, beszívni ifju üde teste illatát, hát az érzeki vágy már is mind arczába kergeti a vért, a szemét is véresikok tarkazzák s az erős férfi kezek ugy reszeknek, mig egy hajjut beleszurnak abba a fodros, hullamos hajtengerbe.

—Siesen! toppant a leányt ledgesen a lábával s a mint rápillant a férfi arczára ugy e fogja megint az a rög nem érzelt gyermekes félelem, hogy alig birt uralkodni magán.

Szerencsére a mama épen jókor érkezett meg, hogy elvonja a férfi figyelmét a leány arczarol.

Jobb is, hogy nem látja meg azon a szép arczon az utálat, a félelem sötét kifejezését, mikor a férfi keze megérintette nyaka finom fehér bőrét.

A mama az elnök ur karjába akasztja a kezét s félre vonja. De mielőtt beszédbe kezdene, büszke tekintettel néz körül, hogy látják-e eleget? Mert hát elvégre is nem csekély dög am az, mikor egy szegény irnokné a királyi törvénysek nagyságos elnökét csak ugy mir niksz, dir niksz, karon fogja és ugy beszél hozzá. Hát még ha azt is megtudná hallatni, legalább azzal a gögös Csereyével, hogy milyen egyszerűen mondja ő az elnök urnak — egészen egyszerűen: »szimplixite«

egész világ áll Kinával szemben. Oroszország és Amerika az egyik csoport, amely Kinával kétségkívül megegyeztetni már a jutalomra nézve. Anglia, Németország külön-külön igényt támaszt. Eranciaországnak most nyílik az első alkalmja, hogy szövet egészét Oroszországot támogassa, — Japán alighanem az az alausz lesz, a ki megkapja legalább a privizitót, a többi hatalom pedig örülni fog, ha ép bőrrrel menekülhet.

A helyzetet különben a következő távlatok tüntetik fel:

London, szept. 3.

A lapok mind egyetértenek abban, hogy Oroszországnak az az elhatározása, hogy csapatait a többi hatalmasság elhatározására való tekintet nélkül kivonja Kinából, nagyon alkalmas arra, hogy igen súlyos változást idézzen fel. A csapatok általános visszavonásának ellenzése rendületlenül marad. Csaknem valamennyi lap egyetért abban, hogy Oroszország elhatározása semmiképp sem egyetértettel össze az orosz politika némely céljaival, a melyekről az augusztus 25-iki orosz jegyzékben szó volt.

London, szept. 3.

A Central nevs berlini tudósítása szerint Németország elfvette Oroszországnak indítványát és ő viszont azt indítványozta, hogy ám vonja vissza Oroszország az ő csapatait, de a többi hatalmak a saját belátásuk szerint járjanak el.

Berlin, szept. 3.

A Welt am Montag szerint Vilmos német császár a szombati diszesszálét követő ebéd alkalmával úgy nyilatkozott, hogy Pekinget semmi esetre sem adja fel még ha e célból az összes hadtesteket mozgósítani kellene is.

## A bolgár-román konfliktus.

Debreczen, szept. 4.

A bolgár-román konfliktus még sem olyan ártatlan természetű, mint a milyennek látszott. Veszedelmessége abban van, hogy olyan területen játszik, a hol a józan, okos, bigzadt hazafiság alárendelt szerepre van kárhoz-

tatva a felizgatott szenvedélyekkel, a gonosz indulatokkal, a ravasz cselszövényekkel szemben. Ilyen körülmények között a logika nem sokat számít, — és ha Európa ramondotta a román-bolgár konfliktusra, hogy abból nem szabad bajnak kerekednie, Bulgáriának módjában van Európa logikáját kicsúfolni és megmutatni, hogy igen is, lesz bonyodalom. Hogy azután ezt a lángészcsinyt milyen áron fizeti meg Bulgária, az egészen más kérdés.

A dolog ma úgy áll, hogy Bulgáriának nem is igen van ma fejedelme és kormánya. Szegény Ferdinand, őt rendre kapacitálják az európai hatalmak a béke érdekében, holott ő már alighanem kapacitálva van és csak az a baj, hogy szándékait, akaratát nem képes népe ellenében érvényesíteni.

Szófiában ugyanis, úgy látszik, a forradalmi bizottság terrorizmusa uralkodik és ez a bizottság mozgalmat indított maga Ferdinand fejedelem ellen is, a kit arulónak tekintenek, mert nem jön haza és nem áll a nemzeti mozgalom elére. Ferdinand pedig nem mer haza menni, mert tudja, hogy ugyanis hiába.

Ő most ez előtt a meglehetősen kényelmetlen dilemma előtt áll: vagy a hatalmak nyomásának enged és akkor az otthoni terrorisztikus elemekkel jut összeütközésbe, vagy pedig emezeknek a karjaiba veti magát, és akkor a hatalmak haragját vonja fejére. Ezért tartózkodik most is még a külföldön és nem tudja magát elhatározni semmire sem.

— Van ugyan Bulgáriában egy mérsékelt, okos, hazafias párt: a meggyilkolt Sztambul volt partja, a melynek most Sztoljov a vezére, csak hogy ez a párt gyenge és meg van félemlítve, és bármennyire ostromozza is Sztoljov a maga lapjában a kormányt és a vele szövetségben álló terroristákat, szava nyom nélkül hangzik el a felzaklatott szenvedélyek viharában.

A hatalmak akciójához hozzájárul ugyan a többi balkán-népek magatartása is. Szerbia, és meg inkább Görögország a legnagyobb mértékben fel van izgatva a bolgárok ellen, ez azonban a bolgárokat a legkevésbé sem akadályozza hadikészületeik folytatásában.

Alighanem azért, mert érzik, hogy Romániát megköti Oroszország keze, a mely hatalom itt is, úgy látszik, nem egészen egybevágó politikát űz a középeurópai hatalmakkal.

Es így a bolgár-román konfliktusnak a nagy veszedelme éppen abban van, hogy eltávolítja egymástól a hatalmakat, a miből a mostani, érdek-összeütközésekkel teljes korban még nagy baj származhatik. Meglátszik ez abból is, hogy a románok elkeveredése az Oroszország részéről jövő nyomás daczára is kifejezésre jut az alább olvasható hivatalos kommunikációban, a melyben a hatalmakra történik hivatkozás ugyan, pe mely közlemény a hatalmak beavatkozásának elmulasztása esetén a fegyveres elégtétel megszerzését helyezi kiállításba. A fontoz közleményről a következő értesítés szól:

Bukarest, szept. 3.

A legelőkelőbb bukaresti lapok a következő, hivatalosnak látszó kommunikét adják közre:

Most, hogy már teljes bebizonyítást nyert a bolgár hatóságoknak a macedóna forradalmi bizottsággal való összeköttetése, egész Európa feladataává vált: az erélyes közbelépés, a rendkívül nagy veszélyt magában rejtő akció elnyomása és a legerélyesebb megtorlási intézkedések fogantatása. Ha ez nem történne meg, Románia szabad kezét nyer s bizonyára készen lesz, hogy, ha kell, fegyveres uton vegyen magának elégtételt. M r pedig a helyzet mindinkább ezen végkifejződés felé bonyolódik.

## H I R E K.

### A korszón.

Derült, mosolygó szép idő van,  
Min' méhraj úgy zibong a nép,  
A városháza tornyán az óra  
Tizenkettőt most ver el épp.  
Az aszfalton totyik a vásár,  
Vevő ott bőveo megterem,  
De kínálat még nagyobb ám,  
És áruczik a szerelem...

Emitt szép hölgy kíséretével  
Büszkén lenéz járót-kelőt,  
Amott koldusnó pár porontyval  
Siránkozik egy ház előtt.

Rágondol' egykor ő is így jár,  
Fénylét rajt, ékszer és selyem,  
S mivé teré pár év alatt im  
A pénzén árult szerelem...

mint a törje szokta mondani — igen, egyszerűen úgy, hogy:

— Édes Gerő!

Est hallanád csak meg az a vén orosznyi, a ki a tavalyi kaszinóbálon azt merte mondani, hogy az ő leánya róstel Erzsikével setálni, mert ez nem tudja mi a botony?

No hát ha nem tudja is, mégis nagyságos asszony lett belőle, az ő vén hórühorgas vén leányából még nem tudja, hogy lesz-e valamikor csak nemzetes asszony is! De ha lesz is, legfeljebb az lesz es nagyságos ur sohasem fogja őt mamájának szólítani.

A kövér asszonyság komoly büszkeséggel halgatja veje nrának kedves megszólítását:

— Kedves mama, mit parancsol?

— Nem, Gerő a világért sem parancsolok magának, édes Gerő, csak kérem, nagyon kérem, hogy vigyázzon Erzsikémre. Egészen gyermek még szegényke, szeszélyes, bohó gyermek, ha valami hibát tesz is nézze el neki, ne legyen hozzá szigorú, legyen hozzá jó, édes Gerő!

— Boldoggá akarom tenni s azzá is fogom tenni!

S ha ekkor valaki megkérdezné tőle, hogy miképen véli ezt elérhetni, hát egyszerűen azt felelné:

— Szeretni fogom!

Igen, szeretni fogja. És a kit ő szeret, hát annak boldognak kell lennie!

— S há akadna valaki, a ki bátorkodnék azt is megkérdezni, hogy a nagyságos ur meg van róla győződve, hogy szerelmének okvetlenül mindenkit boldogítani kell, hát azt

a valakit Gerő ur egyszerűen kinevetné s azt mondaná neki:

— Kedves barátom, ha majd maga annyi viszonyokon keresztül esik át, mint én, hát maga is be fogja látni, hogy a kit egy igazi férfi szeret, én pedig annak tartom magam, hát az a nő boldog. Mert higye el, hogy nem holdvilágfálás kell az asszonyoknak, de szerelem, érzelmi, férfias, szilaj szerelem.

De nem csak az elnök biszi, hogy boldogdát fogja tenni jövendőbelijét, de mindenki azt hiszi. Csak a köhécselő öreg ember ott az sztal végén, a beteges apa, a ki nagyon feszélyezve érzi magát ebben az előkelő társaságban s oly esetenül mozog térdigérő, hosszú szalonkabátjában, hogy a fiatal vidéki urak mind rajta kacagnak: csak ez az egy ember látja, hogy a leánya homlokán a félelem felhője ül, szemében a harag villama cikázik, valahányszor csak férje felé közeledik.

Nem jól van ez így. A ki szereti a jövendőbelijét, az nem így néz arra.

Az öreg irnoknak eszébe jut az esküvője. A csöndes kis faluban, az alacsony, nádfedeles kis házikóban. Látja maga előtt az egész menetet, a kedves kis aranyos főkötőjü menyecskét, s fülébe cseng a négy czigany legény nótája! Milyen más volt az, mint ez itt, a hol minden fenyes, előkelő, hideg a szobák, a ruhák, az emberek...

Gyöngéd szeretettel kérdezi a leányától:

— Boldog vagy kicsi kém?

— Az atyám! — De mikor lehajol s megcsókolja az atyja kezét, az érzi, hogy a kezére lehull egy meleg könnycsepp.

Erzsike félrefordul. Resteli, hogy elér

zékenyedett. Nem akarja, hogy valaki meglássa. Csak hadd irigyeljék tőle a tökéletes boldogságot!

S odakiot az állomáson is csak úgy raggog az arcza, jmgig a tiszteletes ur egy végső bucsusztót intéz hozzájuk.

De szerencsére jön a vonat s az ualmas beszédnek végét veti.

— Adieu! Pá, pá... — hangzik innen is, onnan is.

— Siessen, kedves! — mondja az elnök ur.

De a leány csak nem bir felszállni. Ugy érzi, mintha a lába gyökeret vert volna. Kétségbeesítő gondolatnak tűnik fel előtte, hogy ő most ezzel az emberrel utnak induljon. Nem, nem, inkább meghal! De a következő pillanatban, mikor oda néz a tömeg közé, látja valamelyik berátnője arczán a gunyos vonást, mintha azt mondaná:

— Ugy-e fáj elmenned? Mást szeretsz, mást...

— Nem igaz, nem igaz! — lázad fel büszke, hiu lelke s még egy bucsuscsókot intve felugrik a kocsiba.

Azután a vonat elindul, a férfi magához vonta a leányt s lázas, szerelmes szavakat sutogva a fülébe, csókolja az arczát, ajkát, szemét, perzselő, lángoló ajakkal; az pedig áll, áll ott mereven, mozdulatlanul s a lelkében az az egy gondolat ébred fel, hogy utálja, gyűlöli ezt a férfit, a kinek pár órával ezelőtt esküdött örök hűséget...

Igy indulnak el együtt a boldog házasság utjára!...

Itt díszleg fényes ruhákban  
A högyek nagy — nagy tábora ;  
Mamak, lányok bálón mosolygnak  
S bálobb rajtok a rizs pora.  
Kaczagva mennek, tüntetően,  
Majd meg-meg állnak egy helyen,  
Mutatja mindegyik magán is,  
Hogy áruczik a szerelem . . .

Aztan világos drapp cipőben  
Nyalkán kifent joga-zgyerek,  
S feszítnek az egyenruhákban  
Bakák, huszarok, páterek.

Egymásra néz a ferfi és nő,  
Ma minde ember már ilyen :  
Még nézi hogy minő az áru,  
És mennyit nyujt a szerelem . . .

Selypit, racsol nagyuri módon  
Néhány mágnasgyerek emitt,  
S az elmenő csinos högyekre  
Szemével int, nagyot csettint . . .  
S a mint a kéjsóvárgást nézem  
Egész világ forog velem,  
Gondolkodom, milyen az élet,  
És hog mi itt a szerelem-l? . . .

#### Julius — Felső Józsa.

A »Magyarország« mai számában egy Debreczen vidéki bir van erős riporter fantáziával kiszínezve. Egy ábrándos cselédleány történetét beszéli el a jelzett lap, s újdonságát a következőképen fejezi be.

Ennek folyamán megállapították, hogy a leány a múlt éjjel egy tanya emberéél kért és kapott szállást, a ház lakói éjjel után a fészerben alvó leány fájdalmas nyöszörgése által felébredtve, odasiettek, de a leány csak a két szót mondhatta már: »Julius — Felső Józsa« — aztán nemsokára meghalt. A hivatalos vizsgálat minden intézkedést megtagadott a rejtélyes eset felderítésére.

Nem fogunk csodálkozni, ha a jövőben ilyen újdonságokat olvasunk egyik-másik lapban.

#### — Sándor — Kis-Kassa.

Tegnap éjjel egy kevésbé intelligensül öltözött úri embert talált a rendőrség a Piacz utca aszfaltján holt részegen. Bevittek a rendőrségi központra, hol hosszas kinlódás után leket vertek a szerencsétlenbe. Mikor felébredt csak annyit mondott: »Sándor — Kis-Kassa.« A rendőrtisztviselők amútan néztek a rejtelmes emberre, a ki különben még azt is kijelentette, hogy leczelszerűbb »E m k e« gyufát használni.

— Mari — Halap. Kovács Áron kereskedő megdöbbenve konstatalta ma reggel, hogy cselédje nem kelt fel még 7 órákor sem. Bezörgetett a konyhába, honnan a következő kétségbeesítő választ kapta: »Mari — Halap.« Kovács Áront a válasz annyira megindította, hogy vizsgálat megejtése végett jelentkezett a bűnügyi osztálynál.

\* **Főiskolai élet.** A csak pár nappal előbb is csendes és kolégiumban zajos lett az élet. Kicsiny nebulók, kik atestek már az iskolába kerülés első elfogultságán hangos lármával töltik be a hatalmas negyszögű udvart, a folyásokon pedig, hol öreg diákok, hol golyók sétálgatnak sűrű csoportokban tanakodva vizsgákról, beiratkozásról, választásról s egyéb ily aktuális dolgokról. Szóval énk sz élet a »vöröstorony aljában« Par napig még a szeptemberi vizsgák tartják elfoglalva a diákság egy részét, a min ha tul esnek megkezdődik az alkotmányos küzdelem, a vá-

lasztások korszaka, Élnnebb küzdelem valószínűleg a könyvtárak megválasztásánál lesz, mert mint értesülünk a jogász segítő egyesület előzői állását K u n Bela ez évben is elfogadja s így e tisztség tölthetése egyhangu választással fog megtörténni.

\* **A közigazgatási tanfolyam megnyitása.** Az 1900 evi XX. t. cz. alapján Debreczenben felállított községi közigazgatási tanfolyamot, Gróf Degenfeld József főispán folyó szeptember hó 6-ik napján délelőtt 10 órákor fogja ünnepélyesen megnyitni. A debreczeni kereskedelmi tarsulat szívessegeből a kereskedelmi akadémia épületében helyet nyert tanfolyam ezen ünnepélyes megnyitása az említett akadémianak e célból átengedett dísztermében fog lefolyni.

A tanfolyamra most folynak a beiratások W e s z p r é m y Zoltán igazgató vezetése mellett. A debreczeni tanfolyam a ország egyik legnepeesebb tanfolyama lesz. Hajdu, Bihar, Szabolcs, Békés, Krassó-szörény és még több más megyékből jelentkeznek hallgatók, s számuk eddig is meghaladja a 60-at.

\* **Képtárlat Debreczenben.** A helyi lapok hasábjain többször volt már szó arról, hogy Debreczen városában, hasonlólag Szeged Arad és Nagyvárachoz egy öszi képtárlat rendeztessek a Nemzeti Szalon által. Felső írtuk mi is nem egyszer társadalmiak vezető ferfiat, hogy aljanak a mozgom élere, s lépjenek értutkezésbe a Nemzeti Szalon igazgatóságával. Debreczen vezető emberei azonban kényelemszeretéből, vagy pedig nem törődöt ségből hozza sem szóltak a dologhoz, ugy hogy a debreczeni hírlapírók kényelenek kezükbe venni a dolgot. Mozgalmat indítottak egy ö s z i t á r l a t ö s z e á l l i t a s a i r á n t E v é g b ő l felkéri K o n c z Áost a vidéki hírlapírók Szövet-sége debreczeni osztályának elnökét, hogy rövidesen hívjon gyűlést össze, a mely meg fogja állapítani azokat a módokat, melyek tárlat rövid idő alatti megnyitását valószínűvé teszik. A képtárlata Bika szálló dísztermében talál othon, s valószínűleg már október e-jén megnyílik.

#### \* Komjáthy mint katolikus püspök.

Komjáthy Janossal, a debreczeni színház igazgatójával történt meg Szlatinán Pável Mihály nagyváradi püspök sósfürdőjén a következő érdekes história.

János direktor egy szép augusztusi délután Bartha Esztvány és az öreg Csatar társaságában kikocsizott Szigetről Szlatinára. Valami köteles vizitet akart leróni, így ő is meg Bartáék is fekete ruhába öltöztek. Mikor megérkeztek, a fürdőben már ott tanyázott egy oláh falu deputációja, a mely Páveltől valami segítyt akart kérni a falu leégett temploma számára.

János urék elvégezték a vizitet, s kényelmeser jarkáltak fel s alá a fürdő föutján.

Az oláh deputáció alázatosan megsüvegelte a három urat, s rettenetesen megbámultak bajszatlan voltukat.

A csodálkozást aztán furfangosan felhasználta egy jóvérű maramarosmegyei szolypabiró. Magához intette az oláh deputáció vezérét, s megkérdezte mit akarnak.

— Hat domnule, mi a Pável püspököt keressük.

— Az most nincs Szlatinán. Hanem itt van helyette egy másik püspök, egy még gazdagabb katolikus püspök Nagyváradról.

— Hol van, kérdezte az oláh?

— Ott van ni az a kövér ur. Ott sétál két más bajsz nélküli urral.

— Aztán tud az románul?

— Hogyne tudna. — Eredjetelek csak hozzá.

Több sem kellett az oláhnak. Feliasztotta társait s pár pillanat múlva vagy negyven szürös oláh fogta körül Komjáthyt. A vezér belekezdett egy kacskaringós oláh dikcióba. János csak halgatta, halgatta, de egy szót sem értett belőle.

Mikor a dikciónak vége volt, az oláhok egymásután járultak a püspök ur elé, s nyomott a kezére mindegyik olyan csattanós

csókot hogy visszahagzottak a maramarosi bérczek.

Bartha és Csatar meghatva nezték a jelenetet, a melyből azonban nem sokat értettek.

A helyzet azonban kezdett kétségbeesítő lenni. Mert az atyafiak nem elégedtek meg azzal, hogy Komjáthy kifejezte meglegedését a tisztelgés felett, hanem követték lépten nyomon.

Végre is a fürdő igazgató világozottá fel őket, hogy his: nem püspök az az ur, hanem színesz.

A felvilágosítással nem lett ugyan okosabb a deputáció, de Komjáthy ért vele annyit, hogy kocsiá ültetett s visszahajtatott a Szigetre.

Immerősei azt mondják, hogy a felőrai püspöki melósagra egyáltalában nem büszke, a kecskókat pedig elengedte volna szívesen.

\* **Debreczen és a zálogkamat leszállítása.** A város jog es pénzügyi bizottsága a kereskedelmi és ipar kamarának jelentése, valamint a rendőr-főkapitányak előterjesztése alapján hosszan és behatóan foglalkozta zálogüzletek kamatainak leszállítását célzó miniszteri reformmal. A jog es pénzügyi bizottság javasolja, hogy Debreczen városa a zálogüzletek kamatainak tetemes leszállítása mellett foglaljon állást és a kamat lábak megállapítását érték papirok után 8 százalékból, arany és ezüst után pedig 15 százalékból javasolja. A zálogüzletek a szegényebb osztály pénzügyi zavarán hivatottak segíteni, ami igen szép törekvés mert nem lehet kiszolgáltatni ezt a szegény közönséget továbbra is olyan magas kamat lábakkal járó terheknek, mint a milyent eddig fizettek. És ha a kamat lábak leszállítása a debreczeni zálogüzlet tulajdonosokat arra indítaná, hogy zálogüzleteiket beszüntessék, ugy javasolja a bizottság, hogy a szegény nép érdekében maga a város állitson fel zálog hazat.

\* **Protestáns theologia a kolozsvári egyetemen.** A magyar luteránus egyház kezdeményező lépéseket tett, hogy a kolozsvári egyetemmel kapcsolatban protestáns theologiai fakultás állitassék be. E tárgyban a konvent leirt az erdélyi egyházkerületnek. Az egyházkerület igazgató tanácsa viszont az egyházközségeket kereste meg. A kolozsvári egyházközség presbiteriuma tegnap tárgyalta ezt a kérdést. Magaéva tette Bartók György püspöknek azt az óhaját, hogy a kolozsvári egyetemen a protestánsoknak és a g. keletieknek theologiai fakultás állitassék be. Ez még Eötvös minisztersége idejében már tervezve volt. A budapesti egyetemnek van r. kath. és gör. katolikus theologiai fakultása. Az erdélyi részek számára nagyon fontos a protestáns fakultás, már azért is, mert a magyarorságot a protestáns elem túnyomó részben képviseli.

\* **A debreczeni sir.** A »Magyarország« tegnapi számában a következő közlemény látott napvilágot:

Debreczeni sir. A debreczeni fűvészkertben még most ép, és évről-évre fel van hantolva annak az ifjú muszka herczegnék sirja. kit 1849-ben a debreczeni csatában halálosan talált a magyar agyu golyója. Nagy pompával temették el az elesettet a városba vonuló muszka s alapítványt is tettek gondozására. Nem is történt semmi nevezetes dolog a sirral, csak a 70-es évek elején mesélték, hogy a sir éjjel felástak, a halottal eltemetett ékszereket, érdemjeleket pedig elrabolták; soka gyanakodtak egyes, azóta szinten ehunyt egyénekre, de ez a »sanda gyanu« is ugy elmúlt, elenyészett időközben, mint az ifju harczos emléke, a ki — talán szandéka és akarata ellenére — eljött bösz hadak élen szép Magyarhonba s halállal lakolt, a miért elős e g i t e t t e egy szabadságaért küzdő nemzet eltiprását. Most egyszerre ismét aktuálissá vált a debreczeni fűvészkert feledett sirja, mert, amint nekünk írják, a budapesti orosz konzulatus újabb in-

tézkedéseket szándékozik tenni a sir-tárgyában. Kérdést intéznek ugyanis Debreczen hatóságához, hogy vajjon a sir-kelölő gondozásban resztesül-e s oly helyen fekszik-e, hogy ott a család ha nem is feltűnő emléket, de egyszerű márványtáblát helyeztethessen a félszázados hantokra, mert az elhunyt herceg családjának néhány tagja beutazza Magyarországot, egyetlen nővére pedig imádkozni szándékozik a régés-régóta siratott fivér nyugvóhelyénél. Debreczen hatósága bizonyára méltányolni fogja a kegyeletes érzéseket s a szándék elé nem gördít akadályokat.

Ugyan a fapados tudósítója lehet tisztelt lapársunknak. Mi debreczeniek álmélkodva halljuk a muszka nagyherceg történetét s nem tudjuk felfogni, hogy mikor temethették el vitéz testét a debreczeni fűvészkertben. — Erre nézve azt hisszük, maga az orosz nagyherceg sem tudna felvilágosítást adni.

A mi pedig Debreczen hatóságát illeti, valószínűleg tiszteli a fűvészkerti hős rokonainak kegyeletes érzéseit, de felvilágosítással egyáltalán nem szolgálhat.

\* Személyi hir. Kiss Áron püspök főrendiházi tag ma Nagy-Kőrösről hazaérkezett.

**A debreczeni kerületi betegsegélyező pénztár igazgatósága** az 1892. évi márczius hó 11-én 13228. sz. a. kibocátott kir. ügyi miniszteri körrendelet alapján az 1896-ik évben megállapított s a tagtaruék kiszámításának alapját képező átlagos napi munkabérekkel ujjalag, a változott viszonyoknak megfelelő módon újítván megállapított, ezen megállapítást eszközölő és a hivatolt miniszteri rendelet 6-ik és 7-ik §-a szerint összeülő megbízottak megválasztásának idejéül 1900. évi szeptember hó 30-ik napja, helyéül Debreczen szab. kir. város közgyűlési terme tűzetik ki, amikorra fölhívom; ugy Debreczen szab. kir. város mint a pénztárhoz tartozó H.-Nanas és H.-Szoboszó városok, valamint Hajdúvármegye b.-ujvárosi és nádudvari jársai községekben lakó iparosokat és gyárosokat, valamint kerületi betegsegélyező pénztárba belesre köt-lezett összes alkalmazottakat, hogy az általuk kijelölendő bizalmi férfiak megválasztására megjelenni sziveskedjenek. Az iparosok és gyárosok gyűlése 1900. szeptember hó 30-án d. u. 3 órakor, az alkalmazottaké ugyanaznap d. u. 4 órakor fog külön-külön a fent kijelölt helyen megtartani. Kelt Debreczen szab. kir. város rendőr főkapitánysága, mint I-ső foku iparhatóságtól, 1900. évi augusztus hó 23-án. Boczkó Sámuel rendőr főkapitány, mint I-ső foku iparhatóság.

\* **Ne bántuk a menekülőket.** Azzal a könyörtelen barbarizmussal szemben, amelyet az angol vezérek az ellenséggel szemben tanúsítanak, szinte hihetetlenül hangzik a burk nagylelkűségéről szóló számos epizód. A világra szótó spionskopi ütközetről beszél egy szemtanú a következőket:

Hallgatagon, haloványan állt Botha Lajos tisztjei közepette, Négy tizenkétfontos Krupp ágyú volt mellette mindégynék a csöve a Tuzelán átvezető pontokra irányult, a mélyen fáradt léptekkel volutt vissza a legyőzött ellenség. A hadvezér kínosan harapdalta ajkait, miközben a tűzértség leste, hogy mikor adja meg a jelt az ágyúzásra.

Néhány olasz tiszt oda lovagolt hozzá s követelte, hogy semmisítsek meg néhány ilkos lövéssel a pontonokon menekülő ellenséget. Botha felülden ideges, halovány volt, de azért hitegvérrel válaszolt:

— Engedelmeikkel Uraim itt én parancsolok! Hagyjanak kérem békében.

Visszavonultunk, de nem tudtuk nyugodtan nézni, hogy volutt el előttünk egy puska lövésnyire az ellenség nagy serege, amelyet mi négy tizenkétfontos ágyunkkal egy negyed óra alatt elpusztítottunk.

Ura neki bátorodtunk és felkerestük a hadvezért de ő imélt elutasított bennünket Harmadszorra is figyelmeztettük hogy jóvátehetetlen hibát követ el, ha elhagyja volutt az angolokat, akiket most telje en tönkre tehet. Botha kezdetben hangosan akart ránk mordulni, de aztán szomorúan felelt:

— Heliográfom azt a rendeletet kaptam a főparancsnoktól, hogy ne bantsuk a menekülőket!

\* **A diáktűzoltók találkozója és a város.** Lapunk tegnapi számában már hírt adtunk arról, hogy debreczeni egykori diák tűzoltók husz éves találkozóra gyűnek Debreczenbe. Ebből az alkalomból Dicsőffy József, mint a diák tűzoltó egyesület utolsó főjegyzője kérvényt intézett a városi tanácshoz, hogy a husz éves találkozó ünnepségeire ezer koronát adjon a város. Mielőtt a tanács foglalkozott volna a kérelemmel, megkérdezte a jog- és pénzügyi bizottságot. Ez a bizottság tegnap délután Vecsey Imre főjegyző elnöksége alatt tartott ülésében foglalkozott az ügygel s hozott határozatában ki mondta hogy méltányolja is az egykor létezett tűzoltó egyesület érdemét, elvi szempontból, de különösen a város mostoha viszonyaira tekintettel, nem javasolhatja az ezer korona megadását.

\* **Elűtötte a vonat.** Lapunkban közöltük, hogy egy paraszt ember, kinek személyazonosságát megállapítani nem tudták, a Szatmár felől jövő személyvonat elűtött. — Még a tegnapi nap folyamán szamo-an megnezték a kórházban levő összeroncsolt hullát, többek közt a Lókodi testvérek, k k benne Károly bátyjukat felismerték. A vizsgálat eredménye szerint a sz-rencsétlenséget valószínűleg a véletlenség okozta.

\* **Waldersee gróf fizetése.** A kínai szövetséges hadak főparancsnoka, Waldersee gróf, mint Berlin-ből írják, szép fizetést huz nagy felelősséggel járó méltóságában. A gróf mindaddig, a míg főparancsnok lesz, havonta 2000 marka fizetést kap, azonkívül pedig ugyancsak minden hónapban tizezer markát reprezentacionális költségekre. E szerint Waldersee gróf minden hónapban tizenötezer koronát költhet el mint főparancsnok. De kérdés, hogy meddig tart Waldersee misziója, mert mire Kinába ér, talán már megis indulnak a béketerárgyalások Kinával.

\* **Egy árvaház lángokban.** Nyíregyházán mint tudósítók értesít bennünket, vasárnap este nagy riadalom támadt, mert az árvaház kigyulladt. A veszedelem híre villámgyorsan terjedt el, és az emberek mindenfelől elösiettek, hogy a mentésben segídhessenek. Az árva gyermekeket nagy nehezen megmentették és ideiglenesen a szomszédos házakban helyezték el. A tüzet késő este lokalizálták, de az épület javarésze már a lángok martaleka lett.

\* **A hadgyakorlat vége.** A nagy hadgyakorlat véget ért. Egyidőben történt meg a lefúvas a Belényes környékén táborozó 39-ik gyalogezrednél s az Arad közlőben manőverező Vilmos huszároknál. Lefúvas! e szó igaz nagy jelentőségét csak katona ember képes megérteni. A lefúvás örül, hogy megszabadul egy időre a srápatól, hogy csigázott tagjai új erőt kapnak, a „ven baka” pedig hogy néhány nap múlva a cifra mondurt a bő gatyával fölcserelheti. De a tiszt urak is haza vagyódnak már, mert a manőver őket is alaposan elfárasztotta.

Ma már hazafelé tartanak valamennyien. Csütörtökön már hetikén fognak városunkba vonulhatni.

\* **Lefoglalt szász nyomtatvány.** A 48-as időkben Csanyi Lázló, erdélyi kormánybiztos, a későbbi vértanu, tudvalevőleg föblövette Roth Lajos István küküllőmegyei szász nemzetiségű evangélikus papot. A lazasáért halállal lakolt szász pap most a bátóságot foglalkoztatta. Reissenbröger C. A. medgyesi könyvkereskedő kiadásában ugyanis Drotleff József nagyszabeni nyomdájában előállított, „Stephan Ludvig Roth” arczképevel s nevével ellátott és egy zenésített ver-szöveget tartalmazó, kettős levelezőlap alakú nyomtatvány jelent meg, amelyet a nagyszabeni kir. tőlvényszék vizsgálóbírója augusztus 9-én kelt végzésével záralt vett. A kereskedelmi miniszter r-ndeletét intézett a posta- és távirtd hivatalokra, hogy az említett levelezőlap alakú nyomtatványok netán postára adott példányai ne továbbítsák és ne kézbesítsék, hanem hivatalozással az idézett bírói végzésre, a

nagyszabeni törvénytörő vizsgálóbírójához küldjék be.

\* **Az öt koronás.** Sok rossz elvezet süttötek már el az új öt koronásokról: hanem sok érdekes dolog is megcsik velük.

Méri az utcát éjjel a rend éber őre, hiába nam akar senki veteni a rend ellen. Meglát a Kósuth-utca sarkán henteregn i egy alakot.

Odamegy hozzá kérni tőle:

Miért nem kel fel.

Nem tudok, mert egy öt koronás van a zsebemben, a huz löfele.

Nem azért volt ott a város nyugalmának őrzője, hogy ezen a bajon ne tudjon segíteni. Felemeli nagy erőfeszítéssel a delipusens!

\* **Nos hol van az öt koronás.**

Keresi, keresi, átkutatja a zsebeit, de a pénz nincs sehol. Csak hosszas nógatás után mondta meg.

„Igaz is am, elittam a koronába.”

A én nem tudot hat felelni.

\* **Dankó Pista mint párbajsegéd.** Dankó Pista, a híres dalköltő mostanában körutat tesz az országban az ő zamatos magyar dalával. Nagyváradon időzik most, a hol érdekes módon intézett el egy lovagias affert, mely tarsulatának titkárja es Göre Gáborja között keletkezett. Mikor a segédek elvégezték dolgukat, Dankó jelentette titkárjának, hogy pisztolypárbaj lesz 150 lépésről, tizenkétszeri golyóváltással. Csütörtök nem számít!

— Hogy hogy, csütörtök nem számít?

— Ugy, hogy ha csütörtököt lö, az nem számít!

A titkár, a ki délelőtt már kevésbé hevesen gondolkozott a történetekről, szepegy vette tudomásul a szigorú fölteleket, s aztán mely megindulással fogott hozzá a bucsulevelek írásához. A párbaj reggelén a felek és a segédek kihajtottak a hátra, a hol a vezetősegéd nekiindult, hogy a lépéseket kimérje, a titkár odaugrott hozzá:

— Kerem, talán öbb lenne, ha én lép-ném ki? — Miért?

— Mert nekem hos-zabb labaim vannak!

mondá a párbajozó fél színten.

Végre felálltak a felek es el is dördültek a pisztolyok. Göre Gábor az első lövésre a hátához kapott es jajgatva rogyott össze. Dankó odarohant hozzá — s az ellenfél látva hogy a földön heverő alak ruháját egyszerre eborija valami pirosság...

— Agyonlöttem egy embert! kiáltott föl pisztolyát edobva. Gyil os vag ok.

— Bizony az meghalt. — mondották neki s mutatták, hogy teszik a kocsi-ra az áldozatot.

— De mért kapott a hátához?

— Mert ott ment ki a golyó s az a hej mindig jobba fáj, mint ahol bemez.

— A titkár leirhatatlan izgalommal ment haza s egész delelőtt járt-kelt a városban.

— Vegre szánta magát es megindult a rendőrségre, hogy följelentse magát. Dankó okkor el be állott es felvilágosította:

— Na menjen sehoza, hanem jöjjön ebédelni, Tréfa volt az egész. Nem volt a pisztolyban csak puskapor.

— Dehogy volt réfa Hiszen én hallottam mikor a fülem mellett süvített el a golyó!

— Süvített a forgószél! Göre Gábor se sebesült sem meg.

— Hat akkor mitől lett véres?

— Mert en odafutottam hozzá es leöntöttem vörös tentával!

De bizony a titkár nagy nehezen lehetett arról meggyőzni, hogy csak jókedvű tréfat követtek el vele, a mire aztan kis hijja, hogy igazán párbajra nem hit a Dankó Pistát.

— Hagya el, mondta neki a notakirály.

Minden affert így kelleve elintézni, mint ezt. Ha en lenne mindenütt a párbajsegéd, seholse vér folyna, hanem vörös tena!

\* **Táncztanítás.** Alföldi Károly táncztanár, teljes kenyelemmel berendezett tánciskoláját folyó évi szept. hó 12 en megnyitja. Beiratások eszközölbetők barmey időben lakásán Péterfia u. 2. sz.

\* **Első Leánykiházasítási egyesület m. sz.** Folyó évi augusztus hóban 1231 jutalekrész irattatott be, s nászjutalékok fejében 36,528 kor. 35 f. fizettetett ki. 1900 január 1-től augusztus 31-ig beírt összes jutalek részek száma 9823 és a fizetett nászjutalékok összege 301,157 korona 46 fillér. Debreczen és hajdúmegye vezérképviseleje **Baum Miksa Miklós-utca 11. sz.**

\* **Az Angol Királynő. kávéház** tulajdonosa, Hauer Bertalan tisztelettel tudatja, hogy helyiségét a mai kor kívánalmához már igen ujonnan és fényesen berendezte és az ma, azaz kedden este 8 óra magyarázó estvére kávéháza működése mellett ünnepelesen megnyitja.

## Az újabb Jäger Marik

### Feldúlt temető.

A délvidéki rendőrség buzgalma szenzációs bűnesetekről rontotta le a leplet, melyek borzalmaságuknál fogva úgy látszik, páratlanul állanak a délvidék bűnkrónikájában. Kisoda temesmegyei közsegből pattant ki a borzasztó eset titka melynek részleteiről az alábbi tudósítást vettük:

A kisodai lakosság férfiai között pár évvel ezelőtt nagy arányokban pusztított a fekete halál.

A legégszegesebb emberek pár napi betegkedés után a leggondosabb orvosi kezelés mellett elpusztultak, a hátramaradt özvegy, vagy az elhalt legény szeretője pár nap múlva más férfi oldalán kezdett új életet.

Az utóbbi időben a közsegbeliek már majdnem egész pontossággal meg tudták mondani, melyik férjnek vagy legénynek assak meg legközelebb a sírját.

A csendőrségnek feltűnt az eset és kutatni kezdett.

Nemrégiben egy vadházasságban élő házaspár Mátyás Gligor és Banyescu Szavéta összeházasodtak, miközben a vad férj azzal ijesztette a házastársát, hogy a csendőrök kezébe adja, a miért a hitese urát elföldelte.

A csendőrség fülebe jutott az eset és vállatára fogta Muntyant, de ez nem akart felvilágosítást adni a dolgról. E közben a csendőrök összeirták mindazok neveit akik két év alatt elhaltak és ekkor kiderült, hogy a hátramaradt özvegyek már férjeik életében viszont folytattak azokkal a férfakkal, kikkel később vadházasságra léptek. Ilyen volt Novacsmezku Anka is, akit főtiszt gyanuok alapján a csendőrök vállatára fogtak.

Ez az asszony aztán bevallotta nemcsak a saját bűnét, hanem a másokat is, mely abból állott, hogy az erkölcsstelen életű román asszonyok rendszeresen pusztítják el férjeiket méreggel. De nemcsak asszonyok követték el a szörnyű bűnt, hogy férjeiktől megszabaduljanak, hanem a leányok is, akik ez uton akartak megszabadulni a megunt feltékeny szeretőtől.

A csendőrség hivatalos feljelentése alapján a temesvári kir. törvényszék vizsgálóbírája a királyi ügyész és a törvényszéki orvos a múlt héten kimentek a helyszínre és felhantolták azt a sírgödört, melyben a fejfa szerint Filipescu György másfél évvel ezelőtt elhalt kisodai lakos hullájának kellett volna lenni.

Ez alkalommal kiderült az is, hogy a sírhantok fejfajt a vizsgálat félrevezetése végett kicserélték vagy megsemmisítették.

A vizsgálat során eddig 18 mérgezési eset derült ki, de mivel a gyanúsított tettesek tagadják a bűnös cselekményét, a vizsgálóbíró és a királyi ügyész a két év óta eltemetett hullák kiasasát rendelte el, hogy ez által a hullák azonosságát megállapítsák.

A vizsgálóbíró eddig már többeket le

tartóztatott, közülük egy Petuc Nikolt, a ki általában mérgezett pálinkát készített és ő árulta ezt az italt azoknak az asszonyoknak, a kik a megunt férjeiket vagy szeretőiket el akarták pusztítani.

Petuc alitólág már régebben üzte ezt a mesterséget és nemcsak Kisodán ismerék, hanem messze földről eljöttek hozzá az ő italaért.

A vizsgálat alkalmával Petucnál talált italokat a vizsgálóbíró elkobozta és őrizet alá vetette.

Az eset iszonyu rémületet idézett elő nemcsak Kisodán, hanem a környéken is, mert igen sokan vannak, kik aggodva lesik, hogy nem-e kerülnek össze Petucal a második zsebeli méregkeverővel.

## IRODALOM.

A **„Vasárnapi Ujság”** szeptember 2-iki száma 22 képpel s a következő aralommal jelent meg: **„Lenau Miklós.”** Halála ötvenedik évfordulója alkalmából (arcképpel.) Szana Tamástól. — **„Dél felé.”** Lenau köteménye, fordította Vargha Gyula. — **„Pusztalák.”** Baró Eötvös József kiadatlan elbeszélése. — **Regénytár: „Istenért és a szabadságért.”** Regény. Irta Vertes Arnold (Goró Lajos eredeti illusztrációival). — **„Cougordan Márius.”** Regény. Irta Mouton Jenő. Francziából fordította Sarossy Bella (a párisi kiállítás eredeti illusztrációival). — **„A balatonparti fürdők és üdülőhelyek”** (képekkel) Cholnoky Jenőtől. — **„A Hegedüs Sándor gőzhajó első utja”** (képekkel) Barabás Albertől. — **„Gerlőczy Karoly”** (arcképpel). — **„Az olympiai versenyek Parisban”** (képekkel a Pariskan versenyzései magyar ahietákról) Pásztor Mihálytól. — **„Egy székegy pap emlékezete”** (Nagy Sándor hídvégi pap arcképpel) Benke Istvántól. — **„Csu-Szi, az özvegy kínai csaszarné”** (Kínában készült rajz után készült arcképpel). — **Irodalom és Művészet, Közintezetek és Egyetek, Székjatek, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok.** — **A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Politikai Ujdonságok”-kal és „Világkróniká”-val együtt hat korona.** Megrendelhető a Franklio-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a **„Képes Néplap”,** legolcsóbb ujság a magyar nép számára, felévre 2 korona 80 fillér.

## CSARNOK.

### Vulkánikus talajon.

Irta: **R. Bonin.**

Fordította: **Biró Irén.**

I.

Vannak Nápolyban olyan utcák, hol idegen mondhatni sohasem fordul meg, mert az utcák oly szűkek, oly sötétek, barátságatlanok és annyira rossz levegő van ott, hogy a turisták sietve fordulnak vissza, ha ez utcákba egy pillantást vetettek.

Ilyen utca a Vicolo San Geremino, éppen a pompás Santa Lucia közelében. A sokat dicsőített olasz égből itt egy darabka sem látható.

Az utca kövezete egyenetlen, a füstös falu kőházak magasak és sötétek, kevésbé magas, erkélyszerű ablakkal, melyeknek ernyőjük úgy tetszik mintha egymást érintenék; a ház homlokzatáról, az egyenetlen kis ablakokból kisebb-nagyobb rudakra aggatva nem a legjobb mosást látott ruhák lógnak, szépen váltakozva friss maccaronival szárítás végett. Ez az utca olyan, mintha azt a legszegényebb osztály lakná, de nem így van; akik itt lak-

nak, azoknak még van valamijök. Nápoly szégyenei egyáltalán nem laknak, és azok tartoznak a legszegényebbek közé, kiknek egy cizrokseprőjök sincs, sem pedig egy kosaruk, vagy gabon-hordó zsákjok a rendőrileg előírt nadrág mellé és még egy kis kendőt sem mondhatnak a sajátjoknak.

A valamivel bírók ez osztályhoz tartozott a San Geronimo utcában Fippo Falcone. Volt neki egy leánya, ki be volt írva az egyháznál és egy szekrénye, hordozó-szujjakkal s a cipő fényesítéshez szükséges eszközökkel; egy nagy ladája két pokrocczal, mint szobabutor és egy öltözet mellett, mely sok tekintetben hiányos volt, három darab tarta zsebkendője is volt, melyekből naponta nagy fényűzés-el készít-ít magának más-más sapkát. Minden reggel lement Fippo faszekrényével a kenes-vizáruk közé, mert ott mindig sok ember tolongott, a kik a vizet a cipőjükre öntötték, aztán meg sok latnivaló is volt ott.

Zeppa, Fippo leánya, minden reggel — míg atyja az üzlet után látott — kiséperte a lakást, mely ő-szesen egy rideg, kopár és kövezett, oduszertű, felsőlet helyiségből állott; az ablakból kilökte a szemetet az utcára, aztán a ház előtt leült a küszöbre, míg meg nem éhezett, akkor ismét elővette a seprűt és futott le a kikötőbe, hol sok hajó horgonyozott és ott körülbelül egy óra hosszáig az elszárt gabon-szemeket s-perte össze, melyért hét centesimit kapott: akkor reggelizett Zeppa, aztán a San Severino kápolna lepcsőjén gubabzkodott ressen es almosan, vagy pedig ül-élenk hangulában kiáltál barátóival, míg az éhség újból munkára nem kergette.

Zeppa feltűnő jelenség volt, mintegy tizenöt éves, meglehetősen magas, tuiságosan karcsu, de igen finom arczu és szép természetű. Göndör vörös haja volt: nagy tekintete szeméi hosszú pillaktól voltak árnyalva, keskeny hosszú arcza havány volt, szinte sárgás és oly finom, mintha csak viaszból lett volna, kis szája piros és összehozított volt. A vöröses hajhoz és halvány arczhoz különös ellentétet képeztek sűrű fekete szemöldökei, melyek éles vonalban voltak orra fölött összenöve. Zeppának csodálatos nyíl, tüzes, de e mellett különös nyugodt tekintete volt.

Zeppát barátói és ismerősei csunyanak és szélesyesnek tartották, ezért imádója sem volt.

De az előkelő társadalmi osztályú olaszok és az idegenek sokszor mintegy elbűvölve állottak meg, hogy a leányt szemügyre vegyék, ki különleges olasz szépség volt.

Zeppa nem törődött vele, ha nézték, a meddig csak akarták. Kérdésekre nem adott feleletet s ha valaki bizalmas volt, fölállt és oly demoni vad tekintettel nézett a beszélőre, hogy az óvakodott tőle, hogy a leányok még egyszer terhére legyen.

Zeppa a legfinomabban öltözött emberek égő tekintetéről sem vett soha tudomást, ezeket sohasem viszonzotta, hanem mozdulatlanul, lesütött szemekkel tűrte a szemelődést fölötté elsuhanni... Véletlen volt-e vagy a sors játékanak titokzatos hatalma, mely a halandók sorsát szövi, — egyszer egy előtte álló magas férfialak árnyéka vetődött a San Severino kápolna lépcső-arkára, hol Zeppa a napnak legnagyobb részét töltötte... Zeppa tudta, hogy valaki nézi és — föltekintett.

Egy nagy, szélesvállu férfi állt előtte, világosszöke haju, kékszemű és rózsás arczszínű.

Zeppa lesütötte szeméit és lassan ismét fölnezett és most vette észre, hogy bár az idegennek széles arcza van, de formás a szája és szép gömbölyű álla van. Zeppa szerette a szép szájat és ezért az idegenre nézett, ekkor tekintetük találkozott. Zeppa kellemetlenül érezte magát és szokás szerint gyorsan fel-emelkedett, — de midőn szemtől-szembe állott az idegennel, valami lefegyverzte haragját, most először érezte magát férfival szemben varvarba, most először történt, hogy nem tudta, mit akar.

Folyt. köv.

## KÖZGAZDASÁG.

## A világ gabonatermése 1900-ban.

— Hivatalos adatok alapján. —

Óriási terjedelmű munka fekszik előttünk az idei termés eredményéről, az évi fogyasztási szükségletekről, készletekről és a mutakozó hiányról, illetőleg az export-államok export fölöslegéről. A földmivelségi miniszternek eme nagy gonddal készített s e tekintetben bizonyára a leghitelesebb munkája, nemcsak a belső, hanem a külföldön is ismét méltó feltűnést fog kelteni.

Erdeme a kiváló statisztikai anyagnak, hogy minden álmra nézve könnyű áttekintést nyújt nemcsak a buzár, hanem általában minden egyes szalagabonára, sőt még a kukoriczára nézve is. Termelés és forgalom szakszerűen jelzik a kiválóbb termelő és fogyasztó államok fontoságát. Két részről áll a jelentés. Az első részbe tartoznak a bevételre szoruló államok, tehát az európai nyugati részek és a másodikba a kivételre is termelő államok különösen az Óceánon túli részek és keleti Európa.

Bő kivonatban a következőkben ismeretjük a világ termelésére vonatkozó statisztikai összeállításokat, abban a sorrendben, a mint a hivatalos jelentésben is foglaltaknak:

**A n g l i a** buzatermése 21—21,5 millió és rozstermése 700.000 hektoliterre, árpatermése 25,3 millió és zabtermése 63,5 millió hektoliterre becsülhető. A termés a zab kivételével kisebb a múlt évinél, különösen a zabtól. A hiány buzából 65—66 millió, rozsból 700.000 hektoliter, továbbá árpából 14—15 millió, zabból 16,5—17 millió és tengeriből 35 millió hektoliter. A bevétel tehát egyenlő lesz a múlt évivel.

**F r a n c z i a o r s z á g** buzatermése 20—24 millió hektoliterre, rozstermése 1,5—2 millió, zabtermése 8—10 millió hektoliterrel kevesebb, mint a múlt évi, a valószínű buzatermés 105—110 millió hektoliter, a rozstermés 22,5—23 millió, az árpa 16 millió, a zab 88—90 millió és a kukoriczatermés 5—6 millió hektoliter. Mutakozik hiány: buzából 5—6 millió, árpából 2 millió, zabból 5 millió és kukoriczából 4—5 millió hektoliter. A rozstermés hiány körülbelül 500.000 hektoliter. A múlt évinél tehát többet kell bevinni.

**N é m e t o r s z á g** is kevesebb gabonát aratott az idén. Buzatermése 45 millió rozstermése 102—109,6 millió, árpatermése 42—47 millió és zabtermése 141—148 millió hektoliter. — A mutakozó hiány: buzából 18,2—19,5 millió, rozsból 14—16,6 millió, árpából 15—18 millió, zabból 7—8,8 millió hektoliter. Az összes bevétel tehát meghaladja az 50 millió hektolitert. Kukoriczából a valószínű bevétel 22—24 millió hektoliter.

**A u s z t r i a** a magyar piacoknak render felkeresője, szintén kevesebb gabonát aratott; a buzatermés 15 millió, a rozstermés 23—24 millió, az árpa termés 22,5—23 millió a zabtermés 45—46 millió és a kukoriczatermés 5,5 millió hektoliter. Hiány: buzából 16,5, rozsból 2,8—4, árpából 3—4 millió, zabból 5,2 és kukoriczából 5,5—7 millió hektoliter.

**O l a s z o r s z á g** buzatermése 44 millió hektoliter, tehát 4,68 millióval kisebb, mint 1899-ben; a rozstermés 1 millió, az árpatermés 2,7 millió, a zab termés 5,7 millió és a kukoriczatermés 31 millió. Hiány buzából 8—10 millió, kukoriczából 3—3,5 millió és a többi terményekből 2—3 millió hektoliter.

A kisebb államok, nevezetesen Belgium, Németalföld, Svájc, Svéd- és Norvégország, továbbá Portugália és Görögország buzatermése 13—15 millió hektoliter, rozstermése 19—20 millió hektoliter, árpatermése 11—12 millió és zabtermése 49—50 millió hektoliter. A kukoriczatermés csak Görögországban jött tekintetbe, itt is csak 550.000 hektolitert

termenek. A hiány ezekből a tartományokból és pedig buzából 29—30 millió, rozsból 9—10 millió, árpából 9,5—10,5 millió, zabból 4,5—5,5 millió és kukoriczából 17—19 millió hektoliter.

**S p a n y o l o r s z á g** nálamivel jobb termése volt. Az aratási eredmények: buzából 35—36 millió hektoliter, rozsból 7,5—8 millió, árpából 17—18 millió, zabból 2,5—3 millió, kukoriczából 7—7,5 millió hektoliter.

A bevételi államok gabonaszükséglete tehát a következők: vol:

buzából	45,3 millió hektoliter
rozsból	236 " "
árpából	201 " "
zabból	437,5 " "
kukoriczából	149,5 " "

Ezzel szemben hiány mutakozik az 1900—1901-ik kampányra: buzából 149,5 rozsból 3,15, árpából 67,0, zabból 46,0 és kukoriczából 93 millió. Összesen tehát 387 millió hektoliter, mely részben fedezetet nyer a következő államok terményeiből, a hol következő mennyiségű gabona mutakozik mint felesleg.

**O r o s z o r s z á g** az idén kevesebb termést fölött rendelkezik, mint a múlt évben, mivel két óriási vidéken is, és pedig a deli vidék több kormány-ságában, tehát a legtermőbb és a legjobb részén, ahonnan rendszeresen erős a forgalom — továbbá Szibériában is nagyon gyöngye, sőt néhol inséges volt az aratás. A buzatermés hozama összesen 144,3 millió hektoliter (tavaly 165 millió hektoliter volt), a rozstermés hozama 261,5 millió, (1899-ben 320,20 millió) az árpatermés 75,6 millió, a zabtermés 307,5 millió és a kukoriczatermés 12,5 millió hektoliter. A készletek tekintetbe vételével az ez évi gabonafölösleg több mint 85 millió hektoliter és pedig buzából 30 millió, rozsból 15 millió, árpából 19 millió, zabból 16,6 millió és kukoriczából 5 millió hektoliter.

(Vége köv.)

## Szerkesztői üzenetek.

**T. Mihály, B.-Ujfalu.** A cikket nem közöljük. Nem pedig azért, mert a D. E. tudósítójának Zih Sandor ur válaszára adott viszonzásával az ügyet bezártuk. Különben is vizsgálat alatt álló dologot hírlapi polemikával nem szabad elmérgesíteni. A bélyegekről intézkedjek, vagy pedig beleegyezésével jótékony célra adjuk.

## Nyílt-tér.

## MATTONI

## ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapest (Budán).  
Idény április hó 15-től október hó 15-ig.

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos dr. POLGÁR EMIL

Egészséges fekvés. — Jutányos lakások. — Jó vendéglő.

Villamos-vasuti összeköttetés a fővárossal.

**Borivóknak**, kik a bort savanyúvízzel szedték, retik vegyíteni, mindenképp ott a

**MATTONI-TELE**

**GISSHÜBLER**

legjobb borivó

**SÁVANYÚVÍZ**

ajánlható. E víz közömbösíti a bor savát és az italnak felelő kellemetes, ingerlő mellékist ad, annélkül, hogy azt feketére festend.

Margittán az országos vásárok  
következő sorrendben tartat-  
nak meg:

Szept. 12. és 13-án baromvá-  
sár, szept. 14-én, [vasárnap]  
kirakodó vásár.

Sztóák József

vásárvám bérlő Margitta.

A legjobb

szobapadló máz

az oroszlanjegyű

Lechler Linoleum lakk

kapható

DEUTSCH LAJOS és VÁRAY JÓZSEF uraknál.

## Uj férfi szabó-üzlet.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, miszerint a

**Gróf Dégenfeld-tér 9-dik sz. házban**

(Dobsorné-ház) a mai kornak teljesen megfelelő

**magyar férfi kész ruha üzletet**

nyitottam, hol nemcsak saját üzletemben készített kész ruhákból nagy raktárt tartok, hanem megrendelésre a készletben levő szövetekből mérték után is **legizlésebben** készítek a legillendőbb árak mellett.

Tíz évi tapasztalatom, mely idő alatt mint önálló üzletvezető özv. Kovács Józsefné urnónél működtem, elegendő biztosítékot nyújt pontos és előzékeny eljárásomról.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve,

tisz elettel vagyok

Frick Antal.

## APRÓ HIRDETÉSEK

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

### Gyakornok felvétetik,

ki a kereskedelmi akademiát, vagy esti tanfolyamot végezte, — azonnali belépésre. — Ajánlatok „Gyakornok” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők.

### Német ajku

jogbajlató tanítványt keres. Nevelői állást is elfogad. Cím a kiadóhivatalban. (47.)

### Felvétetik

I. első vagy II.-od osztályu gymnasiumi tanuló teljes ellátásra, szerény díjak mellett. Cím a kiadóhivatalban.

### Előkelő külföldi életbiztosító társaság

keres képviselőt, ki személyesen üzletszerzéssel foglalkozik.

Kifogástalan jellemű és kauczió-képes egyének ajánlatai „Szolid 1900.” jelige alatt **BLOCKNER J.** hirdető irodájához, Budapest, IV. „ütő-u. 6. sz. kére” nek.

### Ingatlan eladás.

Néh. Dobray István és neje hagyatékához tartozó, Debreczenben Csapó-utca elején fekvő 5-ik sorszámú ház, mely 2800—3000 korona évi jövedelmet hoz, —

továbbá ennek ondódi és njosztásu szántóföldei szabad kézből eladók.

A venni szándakozók legyenek szivesek vételi ajánlataikat **Dr. Nagy Lajos** ügyvéd végrendeleti végrehajtónal (Egyháztér, 15. sz. a.) f. é. okt. 15-ik napjaig írásban beadni.

## Gyakornok

irodába felvétetik.

### Czim a kiadóhivatalban.

Aranyéremmel kitüntetett tökéletes fagymentes kutszivattyuk 60 koronától kezdve díjlan felállítással, — egyéb építkezési vastárgyak házhoz szállítással gyári áron kaphatók.

A szüreti idényre pedig minden külföldinél jobb és olcsóbb szintén aranyéremmel díjazott, saját gyártmányu

### Borsajtókésszőlőzuzók

lesznek raktáron a

## Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság

Péterfia Hadház-utcai telepén, mely mindennemű gazdasági, ipari és háztartási gépek javítását is legjutányosabban végzi.

10303—1900.

## Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát tevő, alább elsorolt kaszálók az **1900. év október hó 1-ső napjától** kezdődőleg egy, esetleg **három évre** nyilvános árverésen haszonbérbe adatni fognak.

A kaszálók a következők:

### I. Fancsikan.

1. Tóth Elek-féle	15 hold	116	□ öl,	kikiáltási ár	90 Kor.
2. Gyökös Péter	19	109	”	”	114
3. Krasznay-féle 1/3 része	9	349	”	”	40

### II. Pacson.

4. Tolvajné-féle	4	428	”	”	30
5. Erdey Gábor-féle	2	366	”	”	20

### III. Bánkon.

6. Csáky Gergely-féle	11	568	”	”	100
7. Baik Szilágyi-féle	14	820	”	”	150

### IV. Guthon.

8. Csonka Károly-féle [Tiba]	14	592	”	”	100
9. Bartha Pálné-féle	17	1077	”	”	140
10. Burai S.-né és Jeney Józsefné-féle	41	1268	”	”	262
11. Csontos Ferencz-féle	20	1268	”	”	130
12. Id. Pozsonyi János-féle	27	422	”	”	200
13. Czeglédi (Varga Mihály-féle)	61	1126	”	”	300
14. Kocsis Istvánné-féle	37	1147	”	”	200
15. Székely Mihályné (Czegény) féle	27	498	”	”	200
16. Tar Károly (Lukács Géza)	48	1349	”	”	200
17. Kovács Sándorné [Teremi]	9	933	”	”	62
18. Öri István [Kovási]	27	647	”	”	100
19. Oláh János (Gulyás)	13	1112	”	”	200
20. Kocsis András	6	171	”	”	72
21. Nagy Sándor (Nagy Bálint)	36	812	”	”	260
22. Kiss István-fele	11	237	”	”	100
23. Varga Jánosné-féle	33	611	”	”	120
24. Hosszu parlag	5	559	”	”	40
25. Hornyák József-féle	19	884	”	”	160
26. Almási (Gáll) féle	10	137	”	”	100
27. Bereczki Ferenczné-féle	19	96	”	”	110
28. Erdei-féle (Láró jegy alatt)	8	613	”	”	50
29. Sipos János-féle	16	758	”	”	90
30. Bagi hegy	17	1527	”	”	100
31. Z. Szabó István-féle	32	1303	”	”	260
32. Dalmy Károly Tar Mihályné részben					90
33. Lantos-féle (Büdös kut)	14	873	”	”	62
34. Kiss Jánosné [Csige] féle	15	327	”	”	80
35. Veremhegy	1	1572	”	”	30
36. Mezei Péter-féle	39	333	”	”	145
37. Kiss András-féle	11	1381	”	”	120
38. Vczendi parlag részben					80
39. Rózsa János-féle (Száro)	18	273	”	”	100

Ezenkívül a kaszálók kimérése alkalmából visszamaradt 5, esetleg több holdas tisztás területek is ugyanezer alkalommal haszonbérbe adatni fognak.

**Az árverés. I., a Fancsika és Pacson levő kaszálókra 1900. szept. hó 18-ik napján, a nagycserei erdész lagnál;**

II., a Halápon és Bánkon levő kaszálókra 1900. szept. 19-ik napján a halápi erdész lagnál;

III., a Guthon levő kaszálókra 1900. szept. 20-ik napján a guthi erdész lagnál mindenkor **d. e. 10 órakor** fog megkezdetni és megtartatni.

Az árverési feltételek a városi számvevői hivatalnál, valamint az erdő-mesteri hivatalnál megtekinthetők.

Árverelni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, bántpénzül az árverelő bizottság előtt letenni.

Kelt Debreczen, 1900. augusztus 23.

A városi Tanácsa.